

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. c)

Istorie

Simulare pentru clasa a XI-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TEMA

(30 bodov)

Pozorne prečítajte nasledovné úryvky:

A. „[V Taliansku] robotníci sa vrátia do práce na jeseň roku 1920 a v tom momente útlu fašistické hnutie, túžiace po rozpútaní <preventívnej kontrarevolúcie>, nadobúda rozmach. Toto fašistické hnutie bolo založené v marci 1919 v Miláne, Benitom Mussolinim, bývalým socialistom, vylúčeným zo strany v roku 1914, lebo hlásal vstup Talianska do vojny [...]. Na začiatku hnutie tvoria bývalí účastníci vo vojne, mladí dôstojníci a členovia elitných oddielov, ktorí boli len nedávno prepustení, a ktorí boli neprispôsobení k civilnému životu, kde často zostávali bez zamestnania. [...] Ideológia a program hnutia sú ešte veľmi nejasnými. Zatiaľ je iba zmesou téz požičaných z nacionalistického hnutia a revolučného odborárstva, s bohatým demagogickým obsahom, ktorý mal zoskupiť všetkých tých, čo kládli zodpovednosť za nedostatky, s ktorými sa stretávali, na plecia <buržoázneho> režimu.

Až do jesene roku 1920 fašizmus si zachováva charakter malého, bezvýznamného zoskupenia. Až zároveň s ústupom veľkej revolučnej vlny toto hnutie nadobúda rozmach, podporované dotáciami od veľkých statkárov a priemyselníkov, pre ktorých čoskoro bude predstavovať nástroj protirevolučného teroru.”

(S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*)

B. Štyri základné princípy riadia štruktúru Mussoliniho režimu. V prvom rade [...] <prvoradosť štátu>, ktorý predstavuje všetko a občan nepredstavuje nič [...] V druhom rade <prvoradosť šéfa>, symbolizovaného heslom: <Vodca má vždy pravdu>. Aby sa tento princíp – heslo mohol uplatniť, tradičné inštitúcie sú zbavené podstaty (monarchia je iba reprezentačná, Senát je ovládaný fašistami) alebo zrušené, ako napríklad Snemovňa poslancov, ktorá bola v októbri 1938 zamenená za Snemovňu fašistov a za korporácie, zatiaľ čo všetká moc je koncentrovaná v rukách Vodcu, ktorý je v tom istom čase aj prvým ministrom, aj ministrom korporácií, aj veliteľom vojska. V treťom rade <prvoradosť strany> identifikovanej so štátom. [...] A nakoniec prostredníctvom tlače [...], rozhlasu, kina a plagátov, režim sa snaží potlačiť každý kritický postoj a urobiť z každého občana dokonalého fašistického bojovníka, pripraveného zaistiť <prvoradosť národa>, povzniesúc Taliansko na prvé miesto medzi európskymi veľmocami.”

(P. Thibault, *Istoria universală*)

Opierajúc sa o tieto úryvky, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Vymenujte verejnú inštitúciu spomenutú v úryvku **B**. **2 body**
2. Upresnite za pomoci úryvku **A** jednu informáciu o členoch fašistického hnutia. **2 body**
3. Uveďte politického vodcu a historické územie, na ktoré sa vzťahuje tak úryvok **A**, ako aj úryvok **B**. **6 bodov**
4. Napíšte na skúškový hárok písmeno zodpovedajúce úryvku, ktorý tvrdí, že program fašistického hnutia je nejasný. **3 body**
5. Uveďte jeden vzťah príčina-následok medzi dvoma informáciami z úryvku **B**, upresniac úlohu každej z týchto informácií (*príčina*, respektíve *následok*). **7 bodov**
6. Opíšte iné dva politické režimy v súčasnej Európe, okrem režimu, na ktorý sa vzťahujú dané úryvky. **6 bodov**
7. Uveďte jednu charakteristiku inej formy organizovania štátu v súčasnej Európe okrem tej, na ktorú sa vzťahuje úryvok **B**. **4 body**

II. TEMA

(30 bodov)

Pozorne prečítajte nasledovný úryvok:

„Článok 2

[...] (2) Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou.

(3) Únia vytvára vnútorný trh. Usiluje sa o trvalo udržateľný rozvoj Európy založený na vyváženom hospodárskom raste a cenovej stabilite, o sociálne trhové hospodárstvo s vysokou konkurencieschopnosťou [...] ako aj o vysokú úroveň ochrany životného prostredia a zlepšenie jeho kvality.[...]

Článok 6

(1) Únia uznáva práva, slobody a zásady uvedené v *Charte základných práv Európskej únie* [...], upravenej 12. decembra 2007 v Štrasburgu, ktorá má rovnakú právnu silu ako zmluvy. [...]

HLAVA II

Článok 8

Únia dodržiava pri všetkých svojich činnostiach zásadu rovnosti občanov, ktorým sa dostáva rovnakej pozornosti zo strany jej inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr. Občanom Únie je každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu. Občianstvo Únie dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho.

Článok 8A

[...] (2) Občania sú na úrovni Únie priamo zastúpení v Európskom parlamente.

Členské štáty sú zastúpené v Európskej rade hlavami štátov alebo predsedami vlád a v Rade svojimi vládami, ktoré samotné sú demokraticky zodpovedné buď svojim národným parlamentom, alebo svojim občanom.

(3) Každý občan má právo zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie. Rozhodnutia sa prijímajú podľa možnosti čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanovi.“

(*Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, 2007*)

Opierajúc sa o tento úryvok, odpovedajte na nasledovné požiadavky:

1. Menujte dokument zo Štrasbourgu, spomínaný v úryvku. **2 body**
2. Upresnite storočie, na ktoré sa vzťahuje úryvok. **2 body**
3. Uveďte dve inštitúcie Európskej únie, spomínané v úryvku. **6 bodov**
4. Uveďte za pomoci úryvku dve informácie o vnútornom trhu Európskej únie. **6 bodov**
5. Na základe úryvku uveďte jeden náhľad na občanov Európskej únie, podporiac ho dvoma informáciami z úryvku. **10 bodov**
6. Argumentujte za pomoci významnej historickej udalosti výrok, podľa ktorého proces integrácie je špecifický pre Európu v druhej polovici 20. storočia. (Boduje sa prezentácia významnej historickej udalosti a používanie spojiviek, ktoré vyjadrujú príčinnosť a konklúziu.) **4 body**

III. TEMA

(30 bodov)

Vypracujte na približne dvoch stranách esej o Rumunsku (România) a Európe v súčasnej dobe, berúc do ohľadu:

- predstavenie jednej charakteristickej črty rumunskej kultúry v súčasnej dobe;
- uvedenie dvoch príčin rozvoja techniky a dva dôsledky tejto skutočnosti pre každodenný život v povojnovej Európe;
- upresnenie jedného aspektu o vidieckej ekonomike v Rumunsku, v povojnovom období;
- vyjadrenie náhľadu na mestskú ekonomiku v povojnovom Rumunsku, podporiac ho historickým argumentom

Poznámka! Boduje sa používanie **adekvátneho historického vyjadrovania**, **štruktúra eseje**, zdôraznenie vzťahu **príčina - následok**, vypracovanie **historickej argumentácie** (opísanie jednej významnej historickej udalosti a používanie spojiviek, ktoré vyjadrujú kauzalitu, ako i konklúzie) rešpektovanie **chronologického/logického slovosledu** historických udalostí a **zaradenie** eseje do rozsahu dvoch strán.